

Emilia Barej-Kaczmarek

Analiza wydatków miast na prawach powiatu na przykładzie województwa zachodniopomorskiego

Ekonomiczne Problemy Usług nr 115, 5-16

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

EMILIA BAREJ-KACZMAREK

Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

ANALIZA WYDATKÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU NA PRZYKŁADZIE WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Streszczenie

W opracowaniu określono, jak kształtują się poszczególne rodzaje wydatków w miastach na prawach powiatu. Zbadano wydatki ogółem, wydatki bieżące i wydatki majątkowe w latach 2010–2012 w Szczecinie, Koszalinie i Świnoujściu. Porównywane rodzaje wydatków przeliczono na 1 mieszkańca, jak również zanalizowano udział wydatków bieżących i wydatków majątkowych w wydatkach ogółem. Z przeprowadzonych badań wynika, że najlepiej przedstawiała się pozycja Świnoujścia.

Słowa kluczowe: miasta na prawach powiatu, wydatki bieżące, wydatki majątkowe, wydatki publiczne

Wprowadzenie

Miasta na prawach powiatu (zwane powiatami grodzkimi) są szczególną kategorią miast, które w ogólnym założeniu struktury mają z jednej strony pełnić funkcje gmin, które otrzymały status miejski, a z drugiej strony mają realizować funkcje i zadania powiatów samorządowych. Należy więc przyjąć tezę, że miasta na prawach powiatu są gminami o charakterze miejskim, którym do-

datkowo przyznano wszelkie uprawnienia jednostek powiatowych¹. Zgodnie z art. 91 ustawy o samorządzie powiatowym należy stwierdzić, że status miasta na prawach powiatu zyskały dwie kategorie miast. Prawa powiatu przysługują miastom liczącym więcej niż 100 tys. mieszkańców, jak również miasta, które przestały być siedzibą wojewody z dniem 31 grudnia 1998 roku². Szeroki zakres wykonywanych przez miasta na prawach powiatu zadań, wielkość zamieszkującej je populacji, rozległość obszaru, na którym są położone, fakt, iż tradycyjnie pełnią rolę centrów społeczno-gospodarczych i kulturalnych oraz stanowią lokalizacje dla szeregu instytucji, rzutują na wielkość, strukturę rodzajową oraz główne kierunki wydatków miast na prawach powiatu³.

Celem artykułu jest zbadanie, jak kształtują się wydatki publiczne miast na prawach powiatu. Analiza przeprowadzona została na przykładzie miast na prawach powiatu województwa zachodniopomorskiego w porównaniu z miastami na prawach powiatu w Polsce. Okres badań obejmuje lata 2010–2012.

1. Wydatki miast na prawach powiatu w Polsce

Wydatki samorządu terytorialnego są efektem zadań wykonywanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Z uwagi na ich znaczną rozległość i różnorodność, jak też liczne formy organizacyjne realizacji, wydatki te mogą być klasyfikowane na podstawie wielu kryteriów⁴. Wydatki publiczne (w tym wydatki szczebla lokalnego) można podzielić na wydatki bieżące i wydatki majątkowe. Ten podział wydatków jest ważny, gdyż na jego podstawie można się zorientować, jaka jest hierarchia potrzeb i/lub preferencji władz samorządowych, wyrażana przez kształtowanie proporcji wydatków bieżących i majątkowych. Między tymi wydatkami występuje poniekąd naturalna sprzeczność, gdyż przy da-

¹ Ocena nowego zasadniczego podziału terytorialnego państwa sporządzona przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (przyjęta przez Radę Ministrów 12.12.2000 r.), „Samorząd Terytorialny” 2001, nr 4, s.18.

² Por. z art. 91 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. 1998, nr 91, poz. 578 ze zm.).

³ J. Śmiechowicz, *Ewolucja wydatków jednostek samorządu terytorialnego w Polsce na tle procesu decentralizacji zadań publicznych*, Difin, Warszawa 2011, s. 77.

⁴ Tamże, s. 47.

nych środkach publicznych te dwa rodzaje wydatków konkurują ze sobą⁵. Wydatki majątkowe obejmują⁶:

- a) inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego (art. 5 ust. 1 pkt 2 – środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA); pkt 3 – środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, inne niż wymienione w pkt 2;
- b) zakup i objęcie akcji i udziałów;
- c) wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.

Natomiast wydatki bieżące związane są z bieżącym funkcjonowaniem jednostek samorządu terytorialnego i obejmują:

- a) wydatki jednostek budżetowych (wynagrodzenia i składki od nich naliczane, wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań);
- b) dotacje na zadania bieżące;
- c) świadczenia na rzecz osób fizycznych;
- d) wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego;
- e) wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, przypadające do spłaty w danym roku budżetowym;
- f) wydatki na obsługę długu jednostki samorządu terytorialnego.

Wydatki gmin i miast na prawach powiatu przede wszystkim służą realizacji zadań bieżących, charakteryzujących się stałością. Wysokość wynagrodzeń, koszty oświetlenia, prowadzenie szkół wynikają w bardzo niewielkim stopniu z polityki gminy; są raczej od niej niezależne. Dopiero po wypełnieniu podstawowych zadań bieżących miasta mogą swobodnie dysponować pozostałymi

⁵ Za: S. Owsiak, *Finanse publiczne. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999, s. 205 i art. 236 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz.U. 2009, nr 157, poz. 1240 ze zm.).

⁶ Art. 236 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz.U. 2009, nr 157, poz. 1240 ze zm.).

w budżecie środkami. W zależności od tego, ile miastu pozostaje środków do swobodnej dyspozycji, tyle może ono przeznaczyć na inwestycje⁷.

Wydatki majątkowe mają szczególne znaczenie, gdyż związane są z inwestycjami, dzięki którym wpływają na rozwój gospodarczy, m.in. poprzez pobudzanie przedsiębiorczości. Regiony o dobrze rozwiniętej infrastrukturze, np. drogowej stwarzają lepszy dostęp dla potencjalnych inwestorów prywatnych, przyciągają również bezpośrednie inwestycje zagraniczne, a tym samym tworzą miejsca pracy, co wpływa na rozwój miasta. Wydatki inwestycyjne miast stanowią istotną część wydatków publicznych. Przejmując zadania inwestorów, dokonując nakładów w obrębie sektora publicznego, powiększają one zasoby umiejscowionych w nich środków trwałych. Inwestycje miast dotyczą przede wszystkim budowy dróg, sieci wodno-kanalizacyjnej, systemów energetyki, urządzeń gospodarki wodnej, szkół, szpitali, obiektów służących różnym formom pomocy społecznej, budynków mieszkalnych⁸. Zatem finansowanie inwestycji jednostek samorządu terytorialnego, w tym miast na prawach powiatu, należy rozumieć jako pokrycie zapotrzebowania na kapitał, wynikające z zakresu przyjętych do realizacji zadań (programów inwestycyjnych)⁹.

W celu zbadania, jak kształtują się wydatki w miastach na prawach powiatu przeprowadzono ich analizę w odniesieniu do 1 mieszkańca, a także zbadano udział poszczególnych rodzajów wydatków w wydatkach ogółem.

W tabeli 1 zawarto informacje dotyczące wydatków w miastach na prawach powiatu w Polsce w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2010–2012.

⁷ Za: W. Dziemianowicz, M. Mackiewicz, E. Malinowska, W. Misiąg, M. Tomalak, *Wspieranie przedsiębiorczości przez samorząd terytorialny*, Polska Fundacja Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Warszawa 2000, s. 43–44.

⁸ Za: K. Głuszka, *Efektywność wydatków inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego*, w: *I Forum Samorządowe, Polska samorządność w integrującej się Europie*, Fundacja na rzecz Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2004, s. 123.

⁹ *Nowe zarządzanie publiczne w polskim samorządzie terytorialnym*, red. A. Zalewski, Szkoła Główna Handlowa, Warszawa 2007, s. 164.

Tabela 1

Wydatki w miastach na prawach powiatu w latach 2010–2012
w przeliczeniu na 1 mieszkańca w zł

Wyszczególnienie	Rok		
	2010	2011	2012
Wydatki ogółem	4665,79	4877,36	5062,38
Wydatki bieżące	3627,61	3841,22	4055,37
Wydatki majątkowe, w tym:	1038,18	1036,14	1007,01
– wydatki majątkowe inwestycyjne	1004,96	980,46	961,41

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, http://stat.gov.pl/bdl/app/strona.html?p_name=indeks (30.06.2014).

Jak wynika z danych zawartych w tabeli 1, wartości wydatków ogółem w miastach na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w analizowanym okresie wzrastały (4,5% w 2011 roku w stosunku do 2010 roku i 3,8% w 2012 roku w stosunku do 2011 roku), przy jednoczesnym spadku wydatków majątkowych, w tym wydatków inwestycyjnych. Spadek wydatków majątkowych wynosił 0,2% w 2011 roku w stosunku do 2010 roku i 2,8% w 2012 roku w stosunku do 2011 roku, natomiast wydatków inwestycyjnych 2,5% w 2011 roku w stosunku do 2010 roku i 2% w 2012 roku w stosunku do 2011 roku. Natomiast wydatki bieżące w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrastały analogicznie do spadku wydatków majątkowych.

W tabeli 2 zamieszczono informacje dotyczące udziału poszczególnych rodzajów wydatków w wydatkach ogółem w miastach na prawach powiatu w latach 2010–2012.

Tabela 2

Udział wydatków bieżących i wydatków majątkowych w wydatkach ogółem
w miastach na prawach powiatu w %

Wyszczególnienie	Rok		
	2010	2011	2012
Udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem	77,75	78,76	80,11
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem, w tym:	22,25	21,24	19,89

Wyszczególnienie	Rok		
	2010	2011	2012
– udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	21,54	20,10	18,99

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, http://stat.gov.pl/bdl/app/strona.html?p_name=indeks (30.06.2014).

Jak wynika z tabeli 2, udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem wzrastał, przy jednoczesnym spadku udziału wydatków majątkowych, w tym inwestycyjnych. Obniżenie udziału wydatków majątkowych w wydatkach ogółem wynosiło 1 punkt procentowy w 2011 roku w stosunku do 2010 roku (przy jednoczesnym wzroście udziału wydatków bieżących w wydatkach ogółem o 1 punkt procentowy) i 1,35 punktu procentowego w 2012 roku w stosunku do 2011 roku (przy jednoczesnym wzroście udziału wydatków bieżących w wydatkach ogółem o 1,35 punktu procentowego), natomiast obniżenie wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniosło 1,44 punktu procentowego w 2011 roku w porównaniu z 2010 rokiem i 1,11 punktu procentowego w 2012 roku w porównaniu z rokiem 2011.

Analiza budżetów miast na prawach powiatu wskazuje, że w strukturze wydatków samorządowych dominują wydatki bieżące. Między innymi te przesłanki powodują, że ustawodawca bardzo restrykcyjnie podchodzi do dopuszczalnego poziomu wydatków bieżących, które mogą być uchwalone w uchwale budżetowej przez jednostki samorządu terytorialnego (zakaz uchwalania budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki)¹⁰.

2. Wydatki miast na prawach powiatu województwa zachodniopomorskiego

W województwie zachodniopomorskim znajdują się 3 miasta na prawach powiatu zróżnicowane zarówno pod względem liczby ludności, jak i obszaru: Koszalin, Szczecin i Świnoujście.

¹⁰ Za: K. Brzozowska, M. Gorzałczyńska-Koczkodaj, M. Kogut-Jaworska, M. Ziolo, *Gospodarka finansowa w jednostkach samorządu terytorialnego*, CeDeWu, Warszawa 2013, s. 78.

W tabeli 3 zamieszczono informacje dotyczące poszczególnych kategorii wydatków badanych miast w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2010–2012.

Tabela 3

Wydatki w miastach na prawach powiatu województwa zachodniopomorskiego w latach 2010–2012 w przeliczeniu na 1 mieszkańca w zł

Wyszczególnienie		Rok		
		2010	2011	2012
Koszalin	wydatki ogółem	3717,51	4256,09	4216,50
	wydatki bieżące	2975,67	3168,04	3341,57
	wydatki majątkowe	741,84	1088,05	874,93
	wydatki majątkowe inwestycyjne	701,07	1071,58	865,77
Szczecin	wydatki ogółem	3630,54	3943,52	4426,57
	wydatki bieżące	2695,91	2873,92	3346,15
	wydatki majątkowe	934,63	1069,60	1080,42
	wydatki majątkowe inwestycyjne	801,40	982,88	1064,54
Świnoujście	wydatki ogółem	4381,69	5534,99	5984,85
	wydatki bieżące	3665,73	4071,19	4206,20
	wydatki majątkowe	715,96	1463,80	1778,65
	wydatki majątkowe inwestycyjne	712,34	1455,42	1778,65

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, http://stat.gov.pl/bdl/app/strona.html?p_name=indeks (30.06.2014).

Z danych zawartych w tabeli 3 wynika, że w miastach na prawach powiatu województwa zachodniopomorskiego najwięcej wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca przeznaczano w Świnoujściu. Wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Świnoujściu stanowiły w 2010 roku 93,91% średniej wydatków ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu w Polsce, w 2011 roku już 113,48%, a w 2012 roku 118,22%, a ich zmiana wynosiła 126,32% w 2011 roku w stosunku do 2010 roku i 108% w 2012 roku w stosunku do 2011 roku. Porównując poziom wydatków bieżących w przeliczeniu na 1 mieszkańca badanych miast należy zauważyć, że w całym analizowanym okresie najwyższy ich poziom był w Świnoujściu. W 2010 roku wydatki bieżące w odniesieniu do 1 mieszkańca stanowiły 123,22% wydatków bieżących w przeliczeniu na 1 mieszkańca Koszalina i 136,01% wydatków bieżących

w przeliczeniu na 1 mieszkańca Szczecina, w 2011 roku ich poziom stanowił 128,51% wydatków bieżących w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Koszalinie i 141,66% wydatków bieżących w odniesieniu do 1 mieszkańca w Szczecinie, natomiast w 2012 roku wydatki bieżące w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Świnoujściu stanowiły 125% wydatków bieżących w odniesieniu do 1 mieszkańca zarówno w Koszalinie, jak i Szczecinie. Wydatki bieżące w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Świnoujściu w analizowanym okresie były wyższe od średnich wydatków bieżących w odniesieniu do 1 mieszkańca miast na prawach powiatu w Polsce od 1 do 6%. Porównując wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne, analizowanych miast, należy zauważyć, że w 2010 roku największa ich wartość w przeliczeniu na 1 mieszkańca występowała w Szczecinie, a od 2011 roku w Świnoujściu. W 2010 roku wydatki majątkowe w odniesieniu do 1 mieszkańca w Szczecinie stanowiły 90% średniej wydatków majątkowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu w Polsce, w 2011 roku wydatki majątkowe w odniesieniu do 1 mieszkańca w Świnoujściu stanowiły 141,27% średniej wydatków majątkowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu w Polsce, a w 2012 roku 176,63%. Istotne jest, że mimo spadku wartości wydatków majątkowych, w tym inwestycyjnych, w przeliczeniu na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu w Polsce zaobserwowano wzrost tych wydatków w miastach na prawach powiatu województwa zachodniopomorskiego w 2011 roku i w Szczecinie i Świnoujściu w 2012 roku (w Koszalinie w 2012 roku wystąpił spadek wydatków majątkowych w odniesieniu do 1 mieszkańca w stosunku do 2011 roku). Należy również zwrócić uwagę na dysproporcje w wartościach wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca – wydatki ogółem w odniesieniu do 1 mieszkańca w 2012 roku w Świnoujściu były 1,4-krotnie wyższe niż w Koszalinie, przy 2-krotnie wyższych wydatkach majątkowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

W tabeli 4 zawarto informacje dotyczące procentowego udziału wydatków bieżących i majątkowych w wydatkach ogółem w miastach na prawach powiatu województwa zachodniopomorskiego w latach 2010–2012.

Tabela 4

Udział wydatków bieżących i majątkowych w wydatkach ogółem
w miastach na prawach powiatu województwa zachodniopomorskiego w %

Wyszczególnienie		Rok		
		2010	2011	2012
Koszalin	udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem	80,04	74,44	79,25
	udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem, w tym:	19,96	25,56	20,75
	– udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	18,86	25,18	20,53
Szczecin	udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem	74,26	72,88	75,59
	udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem, w tym:	25,74	27,12	24,41
	– udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	22,07	24,92	24,05
Świnoujście	udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem	83,66	73,55	70,28
	udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem, w tym:	16,34	26,45	29,72
	– udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	16,26	26,29	29,72

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, http://stat.gov.pl/bdl/app/strona.html?p_name=indeks (30.06.2014).

Z danych zawartych w tabeli 4 wynika, iż najwyższy udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem w 2010 roku wystąpił w Świnoujściu (83,66%) i był o około 6 punktów procentowych wyższy od średniego udziału wydatków bieżących w wydatkach ogółem w miastach na prawach powiatu w Polsce, w 2011 najwyższy udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem wśród badanych miast wystąpił w Koszalinie, przy czym jego poziom był o ponad 4 punkty procentowe niższy niż średni udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem w miastach na prawach powiatu w Polsce, również w 2012 roku najwyższy udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem był w Koszalinie i był on niższy od średniego udziału wydatków bieżących w wydatkach ogółem w miastach na prawach powiatu w Polsce o ponad 1 punkt procentowy. Natomiast najwyższy udział wydatków majątkowych, jak również inwestycyjnych, w wydatkach ogółem w 2010 roku wystąpił w Szczecinie, a w 2011 i 2012 roku w Świnoujściu. W 2010 roku udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem

łem w Szczecinie był o ok. 3,5 punktu procentowego wyższy niż średni udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w miastach na prawach powiatu w Polsce, natomiast udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w Świnoujściu w 2011 roku był o 5,21 punktu procentowego wyższy niż średni udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w miastach na prawach powiatu w Polsce, a w 2012 roku o 9,83 punktu procentowego. Porównując udział wydatków majątkowych, w tym inwestycyjnych, w wydatkach ogółem w miastach na prawach powiatu województwa zachodniopomorskiego ze średnim udziałem wydatków majątkowych w miastach na prawach powiatu w Polsce w latach 2010–2012 należy zauważyć, że w miastach na prawach powiatu województwa zachodniopomorskiego wystąpił wzrost udziału wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w 2011 roku w stosunku do 2010 roku, przy jednoczesnym spadku udziału wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w miastach na prawach powiatu w Polsce. W 2012 roku w stosunku do 2011 roku zaobserwowano spadek udziału wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w Koszalinie i Szczecinie (analogicznie do spadku udziału wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w miastach na prawach powiatu w Polsce). W Świnoujściu w latach 2010–2012 występował wzrost udziału wydatków majątkowych, w tym inwestycyjnych, w wydatkach ogółem.

Podsumowanie

Analiza wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca oraz udziału poszczególnych kategorii wydatków w wydatkach ogółem w miastach na prawach powiatu województwa zachodniopomorskiego w latach 2010–2012 ukazała wyraźne dysproporcje między nimi. Największe wydatki na rozwój (tj. wydatki majątkowe) w 2010 roku wygospodarował Szczecin, a w latach 2011–2012 Świnoujście. Niepokojący jest fakt, że wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Szczecinie i Koszalinie znacznie odbiegały poziomem od średnich wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu w Polsce. Wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Koszalinie w latach 2010–2012 stanowiły 82% średnich wydatków ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu w Polsce, a w Szczecinie w latach 2010–2011 stanowiły 74% średnich wydatków ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu w Polsce, przy 82% w 2012 roku.

Boom inwestycyjny w samorządach chyli się ku końcowi. Od 2010 roku na te cele wydawanych jest coraz mniej pieniędzy¹¹. Jednak mimo malejącego udziału wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w miastach na prawach powiatu w Polsce (22,25–19,89%) w 2010 roku w Świnoujściu udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem był na wyższym poziomie niż średni udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w miastach na prawach powiatu w Polsce, a w latach 2011–2012 udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem we wszystkich miastach na prawach powiatu województwa zachodniopomorskiego przewyższał średni udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w miastach na prawach powiatu w Polsce. Świadczy to o stałej realizacji potrzeb inwestycyjnych miast na prawach powiatu województwa zachodniopomorskiego, w szczególności Świnoujścia.

Literatura

- Brzozowska K., Gorzałczyńska-Koczkodaj M., Kogut-Jaworska M., Ziolo M., *Gospodarka finansowa w jednostkach samorządu terytorialnego*, CeDeWu, Warszawa 2013.
- Dziemianowicz W., Mackiewicz M., Malinowska E., Misiąg W., Tomalak M., *Wspieranie przedsiębiorczości przez samorząd terytorialny*, Polska Fundacja Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Warszawa 2000.
- Głuszka K., *Efektywność wydatków inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego*, w: *I Forum Samorządowe, Polska samorządność w integrującej się Europie*, Fundacja na rzecz Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2004.
- Nowe zarządzanie publiczne w polskim samorządzie terytorialnym*, red. A. Zalewski, Szkoła Główna Handlowa, Warszawa 2007.
- Ocena nowego zasadniczego podziału terytorialnego państwa sporządzona przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (przyjęta przez Radę Ministrów 12.12.2000 r.), „Samorząd Terytorialny” 2001, nr 4.
- Owsiak S., *Finanse publiczne. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999.
- Samorzady wciąż przeznaczają na rozwój miliardy złotych*, „Rzeczpospolita”, 18.07.2013.
- Śmiechowicz J., *Ewolucja wydatków jednostek samorządu terytorialnego w Polsce na tle procesu decentralizacji zadań publicznych*, Difin, Warszawa 2011.

¹¹ *Samorzady wciąż przeznaczają na rozwój miliardy złotych*, „Rzeczpospolita”, 18.07.2013.

Ustawa o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz.U. 2009, nr 157, poz. 1240 ze zm.).

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. 1998, nr 91, poz. 578 ze zm.).

ANALYSIS EXPENDITURES OF CITIES WITH COUNTY RIGHTS ON THE EXAMPLE OF THE WEST POMERANIAN PROVINCE.

Summary

This study shows the various types of expenditures in cities with county rights. Examined the total expenditures, current expenditures and property expenditures in cities with county rights in 2010–2012 in Poland. The purpose of the article was to compare the three cities with county rights in West Pomeranian Province for trends in spending. The study included Szczecin, Koszalin and Swinoujscie. The study period cover the years 2010–2012. Compared the types of expenditure have been converted per capita, as well as analyzed the share of current expenditure and property expenditure in the total expenditure. The study shows that the best position had Swinoujscie.

Keywords: cities and towns, the current expenditure, property expenditure, public expenditure

Translated by Emilia Barej-Kaczmarek